

spoločenský & historický kontext

koniec 18. - 1. pol. 19. storočia

spoločenská a historická situácia

18. - 19. storočie - politické a spoločenské smery v Európe sa menili

neúspešné roformácie = **vlna revolúcií**, kt. začala *Francúzskou revolúciou* (1789) idea „**sloboda, rovnosť, bratstvo**“ sa rozšírila po celej Európe

revolúcie pokračovali v rôznych podobách do roku 1848, kedy vyvrcholili

Rozprava o pôvode a základoch nerovnosti medzi ľuďmi, Spoločenská zmluva

- Jean Jaques Rousseau, dielo inšpirovalo ľudí aby žili podľa pravidiel prírody a priradenosti, nebránili sa citom a odmietli spoločenskú nerovnosť, mali úctu k slobode jednotlivca, **práca a aktivita = jedna najvyšších hodnôt v živote človeka**

vplyv napoleonských vojen - zosilnelo národné hnutie za oslobodenie sa spod cudzej nadvlády (Gréci, Srbi, Poliáci) a zrovnoprávenie národov (Česi, Slováci...)

formovanie novodobých národov v učeneckej a kultúrnej oblasti (jazyk, história, literatúra), následne v sociálnej a štátnoprávnej (občianske slobody, vznik parlamentov, riadenie štátu..)

rástlo sebavedomie jedinca - schopnosť vykonať veľký čin pozorujeme revolúciách a literárnom umení romantizmu (individualizmus hrdinu)

hospodárska a spoločenská modernizácia - v prvej polovici 19. storočia v podobe priemyselnej revolúcie, individualizmus a viera v schopnosti jedinca sa prejavili napr. vo vzniku *podnikateľskej vrstvy*

literárny kontext

preromantizmus - prechod medzi klasicizmom a romantizmom (nazýva sa i **sentimentalizmus**)

vyznačuje sa rozpadom prísnych noriem klasicistickej lit. a ohlasovaním prvých výrazných znakov nového lit. smeru *romantizmu*

popieral všetko, na čom sa klasicizmus zakladal - uprednostňovanie rozumu pred duchom a citom, filozofiu racionalizmu...

autori sa priklonili k **idealizmu** a odsudzovali poslušnosť voči autoritám, viacerí rôznymi formami podporili boj proti despotickej režimom

začal sa prejavovať odmietavý vzťah k feudálnemu (stavovskému) spoločenskému poriadku, s narastajúcou túžbou po osobnej slobode a aktivite („*Nebo kdo chce žíti, nechť se kývá!*“ Ján Kollár)

začína sa oceňovať jedinečnosť a pôvodnosť literárnej tvorby jednotlivca

znaky preromantizmu

sentimentalizmus - citový náboj diel, časté autobiografické spracovanie reálneho citu (objavuje sa intímny citový zážitok)

inšpirácia ľudovou kultúrou - napr. ľudovou piesňou alebo baladou, v záujme zrozumiteľnosti a v snahe priblížiť sa čitateľovi

uprednostnenie citu pred rozumom

obdiv k antickej kultúre (intelektuáli)

občan a rodina ako základ spoločnosti

By [neverendingbooklove](https://neverendingbooklove.com)

Published 28th September, 2021.

Last updated 28th September, 2021.

Page 1 of 1.

Sponsored by [Readable.com](https://readable.com)

Measure your website readability!

<https://readable.com>